

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - DR
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Osmanlı Devleti'nin Orta Asya Politikası	TAR6018		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - DR - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	Bu dersin amacı, Osmanlı Devleti'nin Türkistan'a yönelik politikalarını, tarihsel gelişimini ve bu politikaların siyasi, ekonomik ve kültürel boyutlarını analiz etmektir. Osmanlı Devleti'nin Türkistan'daki Türk topluluklarıyla ilişkileri, bu bölgeyle kurduğu diplomatik, askerî ve ticari bağlantılar ile Türkistan'ın Osmanlı üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Öğrencilerin, Osmanlı'nın Türkistan'a yönelik politikalarını bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirebilmeleri hedeflenmektedir.				
Ders İçeriği	“Osmanlı Devleti'nin Türkistan Politikası” dersi, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşundan yıkılışına kadar Türkistan ile olan ilişkilerini çok yönlü olarak inceler. Dersin ilk bölümünde, Osmanlı'nın kuruluş dönemi ve Türkistan'daki Türklerle olan tarihi ve kültürel bağları ele alınır. Osmanlı Devleti'nin Türkistan'daki Hanlıklar (Buhara, Hive, Hokand, Kazan, Astrahan, Kırım vb.) ile diplomatik ilişkileri, ittifak arayışları ve karşılıklı elçilik faaliyetleri detaylandırılır. Osmanlı'nın Safevi Devleti ile rekabeti, Türkistan'daki Türk-İslam dünyasının birliği için yapılan girişimler ve bu süreçteki siyasi, askerî ve ekonomik etkileşimler değerlendirilir. Ayrıca, Osmanlı'nın Türkistan'daki Türk hanlıklarını Rus ve Çin tehdidine karşı destekleme politikaları, bölgedeki Müslüman topluluklara gönderilen yardımlar, eğitim ve dini kurumlar üzerinden kurulan ilişkiler işlenir. Dersin ilerleyen bölümlerinde, 19. yüzyılda Rusya'nın Türkistan'ı işgali Osmanlı'nın bölgeye yönelik politikaları, Panislamizm ve Pantürkizm akımlarının etkisiyle gelişen yeni diplomatik hamleler analiz edilir. Osmanlı'nın Türkistan'daki modernleşme hareketlerine etkisi, bölgeden İstanbul'a gelen aydınlar ve öğrenciler, basın-yayın faaliyetleri ile kültürel alışverişler de ders kapsamında ele alınır. Son olarak, Osmanlı'nın yıkılış sürecinde Türkistan ile ilişkiler, Cumhuriyet dönemine yansımalar ve günümüz Türk dünyası politikalarına etkileri tartışılır. Bu ders, öğrencilerin Osmanlı Devleti'nin Türkistan'a yönelik politikalarını tarihsel belgeler, arşiv kayıtları ve dönemin kaynakları ışığında analiz etmelerini, uluslararası ilişkiler ve Türk dünyası perspektifinden değerlendirmelerini amaçlar.				
Ders Kaynakları	Hayrunnisa Alan, Osmanlı Timurlu Münasebetleri, yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1992 , Zeki Velidi Togan, Umumi Türk Tarihine Giriş, Timur Kocaoglu, Türkistan'da Yenileşme Hareketleri, Mehmet Saray, Rus İşgali Devrinde Osmanlı Devleti ile Türkistan Hanlıkları Arasındaki Münasebetler, Ankara: TTK Yayınları,				

Hafta	Konu
1	Osmanlı Devleti ve Timur
2	Osmanlı Devleti ve Şahruh
3	15. Yüzyılda Orta Asya İle Osmanlı Ülkesi Arasındaki Kültürel İlişkiler
4	Safevi Devletinin Kuruluşu ve Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyasetine Etkisi
5	16. Yüzyılda Orta Asyada Buhara ve Hive Hanlıklarının Kuruluşu ve Osmanlı Devleti ile İlişkiler
6	16. Yüzyılda Orta Asyada Buhara ve Hive Hanlıklarının Kuruluşu ve Osmanlı Devleti ile İlişkiler
7	17. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
8	17. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
9	ARASINAV
10	18. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
11	18. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
12	19. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
13	19. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti
14	19. Yüzyılda Osmanlı Devletinin Orta Asya Siyaseti

Program Çıktıları	
1	Lisansüstü eğitim öğrencisi, olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşım bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir .
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir
6	Sahasıyla ilgili çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan bunlara sadık kalır
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar
11	Ülkenin kültürel, medeni ve millî varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki hem de insani anlamda güçlü tutar
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir
14	Tarih metodolojisini kullanarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Osmanlı Devletinin Türk ve İslam Dünyası İçinde Yeri ve Önemini Değerlendirme. Orta Asya Hanlıklarının birbirleri ile yaptıkları mücadelede Osmanlı Devletinin etkisini ifade etme.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/439680>